KESKISUOMALAINEN

112. vuosikerta – 230. numero 34. viikko | Lauantaina elokuun 28. päivänä 1982 | 24 sivua – irtonumero 3:-

sisäsivuilla »»»

Kaarle Kustaan ensimmäinen vierailupäivä

Hänen Majesteettinsa Ruotsin kuningas Kaarle XVI Kustaa saapui Jyväskylään suurajoja seuraamaan perjantaina. Kuninkaan ensimmäisen päivän ohjelmasta sivulla 3.

Aravista osa talveksi

Joka 4. tai 5. aravalainan saaja rakentaa omakotitalonsa –vapaaehtoisesti tai määräyksestä– talvella. Talvirakentaja hyötyy aloittamisen lykkäämisestä noin 10 000 markalla. Aloituspäivä talvirakentajlle on elokuun 15. päivä. Etenkin elementeistä talonsa tekijä kuroo kesällä aloittaneen pian kiinni. Sivu 13.

PLO:n sissit kohti Syyriaa

Arviolta 2 000 palestiinalaista ja syyrialaista sotilasta lähti perjantaina kohti Syyrian pääkaupunkia Damaskosta. Rauhallisesti sujunutta evakuointia olivat turvaamassa Italiasta tulleet rauhanturvajoukot. Israelin joukkoja ei vetäytymisalueella Beirutin–Damaskoksen valtatiellä ollut.

Ulkomaanuutiset sivu 12.

★ *News in English*
★ *Page 6*

Räjähdys Äänekosken CMC-tehtaalla

Äänekosken tehtailla räjähti perjantaita vasten yöllä. Metsäliiton Teollisuus Oy:n CMC-tehtaan uuden osaston neutralointipulpperissa oleva etanoli räjähti klo 2.30 aikaan, ja noin kymmenen sekunnin jälkeen "tömähti" toisen kerran, nyt pulpperin yläpuolella olevassa reaktorissa.

Räjähdykset kuuluivat ympäristössä hyvin. Ne sattuivat tehtaan neljännessä kerroksessa, ja painevaikutukset ulottuivat myös viidenteen kerrokseen. Sekä katto- että seinäikkunoita särkyi, ja mineraattilevyjä ulkoseinästä irtosi ja lensi pihalle. Kaapelit sisällä alkoivat kärytä, ja palopesäkkeitä oli siellä täällä, kun tehtaan ja kaupungin palokunnat kiirehtivät paikalle.

Palo saatiin sammutetuksi noin tunnin kuluessa. Aineellisia vaurioita syntyi, mutta pahin vahinko oli tehtaan yhden linjan pysähtyminen kahdeksi vuorokaudeksi. Korjaustöihin ryhdyttiin heti kun tilanne oli selvitetty.

Räjähdysten syytä selvittämään asetettiin perjantaina tehtaan sisäinen työryhmä. Pulpperisäiliö vetää 20 kuutiota ja oli täynnä prosessissa käytettävää etanolia. Teknillinen johtaja Torsten Lindroos totesi, että räjähdys jäi vaimeaksi, koska räjähdystila säiliössä oli pieni. Neste ei päässyt leviämään. Kansi nousi ilmaan, mutta putosi takaisin paikoilleen. Kattoikkunat toimivat räjähdyksessä purkautumisaukkoina.

CMC-tehtaalla tehdään kolmivuorotyötä, ja prosessi oli menossa räjähdysten sattuessa. Toiminta on paljolti kauko-ohjattua, eikä ihmisiä neljännessä eikä viidennessä kerroksessa tapahtuma-aikana ollut. Sen sijaan työskenneltiin kolmannessa kerroksessa keskusvalvomassa.

Uusitalon luopumispäätös pitää

Kansanedustaja Eino Uusitalo vahvisti perjantaina vielä kerran päätöksensä olla asettumatta ehdokkaaksi seuraavissa eduskuntavaaleissa.

Ilmoitus on vastaus Uusitalon vaalipiirin järjestöväen ja yksityisten kansalaisten vetoomuksiin, että hän olisi asettunut vielä ehdokkaaksi.

Kansanedustaja Eino Uusitalo (kesk.) ilmoitti jo viime keväänä jättävänsä eduskunnan tämän vaalikauden jälkeen.

Kansanedustaja Uusitalo on ollut politiikassa näkyvästi mukana runsaat kaksi vuosikymmentä.

Alku Mikkolan tahtiin

Vahvasti aloittanut Stig Blomqvist Humalamäen hypyissä.

Jyväskylän Suurajot käynnistyi tuttuun tapaan värikkäin näytöksin. Ensimmäisen illan erikoiskokeella tipahti kyydistä pari aivan kärkeen laskettua kuljettajaa.

Ensimmäinen karsittu oli Ranskan epäonnen soturi Jean-Paul Luc, jonka matka pysähtyi kilpailun kolmanteen kaarteeseen Laajavuoressa.

Toinen pommi kantautui erikoiskokeelta numero viisi. Markku Alenin luotsaaman kohutun Lancian koneisto ei kestänyt Suurajojen ryöpytystä, vaan päätti toimintansa kesken kaiken.

Kuuden erikoiskokeen jälkeen kilvan kärjessä oli Hannu Mikkola, joka ainakin avausiltana vältti häntä koko kauden sitkeästi vainonneen epäonnen. Toisena oli hurjaan menoon yltänyt Henri Toivonen 19 sekuntia Mikkolasta jääneenä. Audi Quattrojen alkumarssia täydensi Ruotsin Stig Blomqvist ajamalla kolmantena, neljä sekuntia Toivosesta.

Viime vuoden ykkönen Ari Vatanen oli kuuden EK:n jälkeen hyvissä kytäysasemissa neljäntenä.

Hankasalmi suunnittelee mahtavaa Kalevala-kylää

Hankasalmen kunta on yhdessä useiden taustaryhmien kanssa suunnitellut Kalevala-kylän perustamista Armisveden rannalle. Hanke on todella mittava. Siinä on neljä osa-aluetta, jotka ovat Satu Kalevala, Tieteellinen osa, designteollisuus sekä ravitsemus- ja matkailupalvelut. Tässä vaiheessa ilman tarkempia kustannuselvityksiä hankkeen toteuttaminen arvioidaan maksavan kokonaisuudessaan 24-30 miljoonaa markkaa.

–On luonnollista, ettei kunta yksin voi toteuttaa näin laajaa hanketta. Seuraava vaihe onkin tarkkojen kustannuksien selvittäminen. Tähän työhön haetaan avustusta Kehitysaluerahastolta ja matkailun edistämiskeskukselta, kertoo kunnanjohtaja Pekka Mustonen.

Avustuksen myöntäminen on hänen mielestään jo kannanotto hankkeen jatkotoimille ja kytkeytyy hankkeen kokonaisrahoitukseen. Alkukesäksi valmistuneessa laajassa selvityksessä otetaan kantaa perustamiskustannusten lisäksi myös tulopuoleen. Liikkeelle on lähdetty siitä, että Kalevala-kylässä kävisi vuosittain yli 100 000 matkailijaa. Liikevaihdon arvellaan nousevan yli kymmeneen miljoonaan markkaan vuodessa.

Toiminta on suunniteltu ympärivuotiseksi ja Kalevala-kylä tarjoaisi toista sataa pysyvää työpaikkaa.

Näinollen kysymys on kauaskantoisesta hankkeesta. Kunnallisena sitä ei Mustosen mukaan tulla toteuttamaan. Yhteyksiä otetaan jo toimiviin matkailualan yrityksiin. Jos toiminta ei tällä pohjalla käynnisty, on kunta valmis perustamaan uuden yhtiön, missä kunta olisi voimakkaasti mukana.

–On selvää, ettei näin mittavaa hanketta rakenneta vuodessa eikä kahdessa. Jos hankkeesta tulee tosi, niin eri osat rakennetaan vaiheittain, korostaa Mustonen ja arvelee, että rakentaminen voidaan aloittaa ravitsemuspalveluista ja Satu Kalevalasta.

Perusteelliset selvitykset

Kalevala-kylästä on suoritettu varsin perusteelliset selvitykset. Työtä on tehty kaikessa hiljaisuudessa. Idea syntyi matkailua kehittävässä työryhmässä. Se sai raporttinsa valmiiksi vuoden -81 juhannukseksi. Raportissa painotettiin varsin keskeisesti Kalevala-kylän ideaa.

Hankkeelle haettiin laajempaa ja samalla myös tieteellisempää pohjaa lähinnä maaherra Kauko Sipposen aloitteesta vuoden -81 lopulla. Silloin otettiin mukaan myös korkeakoulutaso.

Professoritaso ei kielläkään Kalevala-kylän mahdollisuutta. Tieteelliselle osalle on suunnitelmassa varattu noin 200-300 neliömetriä. Siellä voidaan järjestää todellisuuteen perustuvia näyttelyitä ja muuta vastaavaa toimintaa. Asian niin vaatiessa voidaan näyttelyissä käyttää hyväksi myös ympäröivää luontoa.

Edelleen kylän tieteellisessä osassa esiteltäisiin voimakkaasti kansanperinnettä.

Satu Kalevala

Satu Kalevalasta on suunniteltu kylän mytologinen osa. Samalla se toimisi kansanperinteeseen liittyvänä huvipuistona, missä erilaisten fantasioiden avulla luotaisiin matkailijoille elämyksiä. Niiden luomisessa on tarkoitus käyttää hyväksi nykyajan tekniikkaa.

Kalevalan kylässä olisi esillä mm. kyinen pelto, luolaan sijoitettu Tuonelan virta ja syvälle luolaan louhittu Sampo. Matkailija saisi tuntuman niinikään sotauiskoihin ja muihin vanhoihin veneisiin.

Mukaan designteollisuutta

Suunnitelmassa pidetään hankkeen talouden kannalta varsin merkittävänä designteollisuutta. Tässä osassa on tarkoitus valmistaa sekä perinteisiä suomalaisia esineitä että moderneja design-tuotteita. Osa-alue kytkeytyy varsin kiinteästi matkailukonaisuuteen.

Armisveden rantakalliot antavat hyvän mahdollisuuden Kalevala-kylän rakentamiseen. Kunnanjohtaja Pekka Mustonen pitää hanketta erittäin laajakantolsena Hankasalmen kunnan ja koko itäisen Keski-Suomen matkailun kannalta.

Tarkoituksena on luoda pienyrittäjille mahdollisuudet tehokkaaseen yritystoimintaan. Ympärisö tukee valmistettavien tuotteiden markkinointia, joka on tarkoitus järjestää yhteisenä. Tässä vaiheessa kaavaillaan alueelle noin 50:tä designtuottajaa.

Tärkeänä pidetään myös sitä, että matkailijalla on mahdollisuus osallistua jossain määrin tuotantotoimintaan. Merkittävää on edelleen, että matkailijat voivat seurata työskentelyä mahdollisimman läheltä.

Majapaikat ja ravintola

Koko Kalevala-kylän runkona voidaan pitää majoitus- ja ravitsemustoimintaa. Suunnitelman mukaan alueelle rakennetaan majoitustiloja niin kesäkäyttöön kuin talvikäyttöönkin. Majoitusrakennukset rakennetaan koko alueen tyylisuuntaa noudattaen.

Majoitustilojen määräksi arvellaan yhteensä 40 majoitusyksikköä, joista puolet olisi talvikäytössä.

Ravitsemustilojen osalta on päädytty ratkaisuun, jossa samasta keskuskeittiöstä hoidetaan 150-200 paikkaista kahvilaravintolaa ja 300 asiakaspaikkaista tilausravintolaa.

Armisvedeltä löytyy alue

Kalevala-kylän toteuttaminen ei ole kiinni paikasta. Kunnan omistuksessa on jo 1930-luvulta lähtien ollut alue, joka rajoittuu Armisveteen. Ranta-alue on varsin jylhä rantakallioineen ja vaihtelevine maaston muotoineen.

Armisvesi on puhdasvetinen ja Kalevala-kylää on suunniteltu Kortelahteen, joka poimuilee kahdessa eri osassa.

Aluetta on kaikkiaan noin 50 hehtaaria. Rantaviivaa on noin 1,5 kilometriä. Luonto on neitseellistä, joten kylän rakentaminen voidaan suunnitella koskemattomaan luontoon. Jylhät kalliot louhikkoineen luovat jo nyt kalevalalaista tunnelmaa.

Alueelta on kunnan halkovalle valtaväylälle, ysitielle vain muutaman kilometrin matka.

Kunnanjohtaja Pekka Mustosen mielestä Hankasalmi on Kalevala-Kylälle sopiva sijoituspaikka. –Uudet matkailukohteet ovat koko maatakin ajatellen tervetulleita. Hankasalmella Kalevala-Kylä tukisi koko itäisen Keski-Suomen matkailua. Tältä alueelta puuttuu paikka, joka pysähdyttää matkailijat, sanoo Mustonen.

Hänen mielestään Kalevala on kansallista omaisuutta. –On vaikea osoittaa määrättyä paikkaa, mistä tarusto kertoisi, joten tasokkaalla rakentamisella ja tarkalla suunnittelulla Kalevala-Kylästä saadaan varsin toimiva kokonaisuus, joskin sen toteutuminen kokonaisuudessaan on vuosien suururakka, miettii Mustonen.